



Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Το δέντρο, περιγραφή»

Συγγραφή: ΓΕΩΡΓΙΑ (ΓΙΟΥΛΗ) ΑΛΕΞΙΟΥ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΓΟΥΛΑ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015



ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>



Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το δέντρο, περιγραφή

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Γούλα

Δημιουργία σεναρίου

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Πειραματικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων

Χρονολογία

Από 29-4-2015 έως 07-05-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Ο Λόγος, Περιγραφή (σελίδες 139 – 154)

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Τρεις (3) διδακτικές ώρες



Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας.

II. Εικονικός χώρος: edmodo

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι προϋποθέσεις που έθετε το σενάριο «δυνατότητα εξοπλισμού της σχολικής αίθουσας ή (και) της αίθουσας εκδηλώσεων με υπολογιστές που να διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα» και «δημιουργία της σελίδας του μαθήματος στο [Facebook](#) και εγγραφή σε αυτή των μαθητών», δεν ήταν δυνατόν να τηρηθούν. Έτσι αντί για βιντεοπροβολέα και σύνδεση με το διαδίκτυο, δόθηκαν στους μαθητές φωτοτυπημένο το βοηθητικό υλικό και τα φύλλα εργασίας. Όσο για το ψηφιακό περιβάλλον, επιλέχθηκε το edmodo όπου από την αρχή της χρονιάς οι μαθητές είχαν κάνει εγγραφή.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου, Το δέντρο, περιγραφή, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με τη συγκεκριμένη εφαρμογή επιχειρήθηκε, όχι τόσο σύμφωνα με το σενάριο «η διδασκαλία της περιγραφής, όπως αυτή προτείνεται στην αντίστοιχη ενότητα του



σχολικού διδακτικού βιβλίου, σε συνδυασμό με τον καθοδηγούμενο αυτοσχεδιασμό που περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη του μαθήματος της Θεατρολογίας και τεχνικές δημιουργικής γραφής», αλλά κυρίως η διδασκαλία της ενότητας «Περιγραφή και αφήγηση», καθώς οι προηγούμενες ενότητες είχαν ήδη διδαχθεί στην τάξη και δεν συνδέθηκε η εφαρμογή με το μάθημα της θεατρολογίας. Επίσης, λόγω της περιόδου στην οποία επιχειρήθηκε η εφαρμογή – τέλος της σχολική χρονιάς – τοποθετήθηκε η δραστηριότητα ως μια ευκαιρία «να αποτιμηθεί η χρονιά που πέρασε».

Ωστόσο επιδιώχθηκε και ο στόχος που θέτει το σενάριο: «μέσα από ξετύλιγμα των καλλιτεχνικών/δημιουργικών ικανοτήτων των μαθητών, να διδαχθεί ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να μεθοδεύεται ένα περιγραφικό κείμενο, η γλώσσα που αρμόζει ανάλογα με την περίπτωση σε αυτό». Επίσης, οι μαθητές ασχολήθηκαν και με το σχόλιο και την οπτική γωνία στην περιγραφή. Ο στόχος όμως του σεναρίου να «παράγονται – προφορικά, γραπτά, πολυτροπικά – κείμενα περιγραφής ως προασκήσεις για τη συγγραφή ενός παραμυθιού και στη συνέχεια θεατρικού κειμένου για τις ανάγκες του μαθήματος της Θεατρολογίας», δεν επιδιώχθηκε καθώς δεν χρησιμοποιήθηκαν ΤΠΕ ούτε έγινε η εφαρμογή σε συνδυασμό με το μάθημα της θεατρολογίας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

1. Το θεωρητικό πλαίσιο που θέτει το διαθεματικό αυτό σενάριο «να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ότι τα μαθήματα στο σχολείο δεν είναι στεγανά, αλλά ότι επικοινωνούν μεταξύ τους, αλληλοσυμπληρώνονται και συνεργάζονται. Έτσι, τα εικαστικά ή ο καθοδηγούμενος αυτοσχεδιασμός της Θεατρολογίας μπορούν να δώσουν τροφή στο μάθημα της Γλώσσας ανακαλώντας γνώση και ιδέες πάνω στις οποίες οι μαθητές θα «κτίσουν» (κονστρουκτιβισμός) παράγοντας νέα γνώση. Με τη



σειρά τους οι γνώσεις που αποκτώνται στο γλωσσικό μάθημα βοηθούν τους μαθητές να ανταποκριθούν καλύτερα στο μάθημα της Θεατρολογίας μέσα από μεθόδους ανακαλυπτικές και διερευνητικές», τροποποιήθηκε αρκετά, καθώς η εφαρμογή έγινε μόνο στο μάθημα της Γλώσσας.

2. Η εφαρμογή, ωστόσο, επιδίωξε τη συνεργασία στις δια ζώσης δραστηριότητες, μέσα από την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, τον σχεδιασμό του δέντρου της τάξης στον πίνακα και τη δημιουργία ενός γλυπτού δέντρου. Και στις δυο αυτές δραστηριότητες συμμετείχαν όλοι οι μαθητές και έτσι δημιουργήθηκε μια αλληλεπίδραση και ένα ευχάριστο κλίμα. Η εξ αποστάσεως επικοινωνία δεν επιτεύχθηκε καθώς η πλατφόρμα του edmodo δεν δημιούργησε τη διάδραση που δημιουργεί το Facebook.

3. Η εφαρμογή επιχείρησε, επίσης, σύμφωνα με τους στόχους της συντάκτριας «να καλλιεργήσει δραστηριότητες δημιουργικής γραφής παραμυθιού», ωστόσο έμεινε σ' αυτό το επίπεδο και δεν επιχείρησε να εξελιχθεί αυτή η δραστηριότητα «σε θεατρικό κείμενο ή ακόμη σε σύντομο κινηματογραφικό σενάριο, ανάλογα με τις προτιμήσεις των μαθητών, γνωρίζοντας τους μαθητές με τη μορφή που μπορεί να πάρει η περιγραφή στα παραπάνω είδη».

4. Η εφαρμογή, τέλος, σύμφωνα με τους στόχους του σεναρίου «επιχείρησε να φέρει στην επιφάνεια δεξιότητες υποτιμημένες στο ελληνικό σχολείο, τη δημιουργικότητα, τη φαντασία και τις καλλιτεχνικές δεξιότητες των μαθητών.» Κάτι τέτοιο πράγματι κινητοποίησε το ενδιαφέρον των μαθητών, παρόλο που το τμήμα στο οποίο εφαρμόστηκε ήταν ένα τμήμα της Α' και όχι παιδιά εξοικειωμένα με την έκθεση, δεν είχε δηλαδή κάποια «τριβή με το θέατρο ή τον κινηματογράφο», συνθήκη που σημειώνεται στο σενάριο.



Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με τη συγκεκριμένη εφαρμογή οι στόχοι που θέτει το σενάριο σχετικά με την περιγραφή «να αναρωτηθούν», δηλαδή, οι μαθητές «για τη λειτουργία των περιγραφικών κειμένων που τα ίδια παράγουν ή με τα οποία έρχονται σε επαφή, Μπορούν να είναι «ουδέτερα» και «αντικειμενικά»; Μήπως η οπτική γωνία της περιγραφής ή το έμμεσο σχόλιο που μπορεί να περιέχουν οδηγούν τον δέκτη σε λανθασμένα συμπεράσματα;», επιδιώχθηκαν μόνο ευκαιριακά, καθώς η περιγραφή είχε διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα. Όμως, και στις δυο φάσεις της εφαρμογής δόθηκε βαρύτητα στη βιωματική συμμετοχή, στην έκφραση συναισθημάτων, απόψεων και ανησυχιών, καθώς και στην αποτίμηση του έργου μιας ολόκληρης σχολικής χρονιάς. Αυτό επιχειρήθηκε μέσα από τη δραστηριότητα τόσο της δημιουργίας του δέντρου όσο και της περιγραφής, στη συνέχεια ατομικά, του δέντρου αυτού.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι στόχοι του σεναρίου:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές τον ρόλο των λεξικογραμματικών επιλογών στη συγκρότηση του συγκεκριμένου κειμενικού τύπου (τη γλώσσα της περιγραφής, την επιλογή κατάλληλων λέξεων/φράσεων, τη χρήση κυριολεκτικής ή μεταφορικής γλώσσας κτλ).

Να κατακτήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής, «την οργάνωση των λεπτομερειών, την ανάγκη ύπαρξης ακρίβειας και σαφήνειας στην περιγραφή, τη χρήση ενεργητικής ή παθητικής σύνταξης, τον ρόλο του σχολίου και της οπτικής γωνίας στην περιγραφή)», τα οποία



επιδιώχθηκαν ως επανάληψη και εμπέδωση των διδαγμένων σε προηγούμενα μαθήματα ενοτήτων.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές επιχειρήθηκε να εξοικειωθούν με τον τρόπο συγκρότησης του κειμενικού τύπου της περιγραφής μέσα από κείμενα που παράγουν οι ίδιοι κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες: α) ακρίβεια και σαφήνεια στην περιγραφή για να μπορεί κάποιος να εντοπίσει το συγκεκριμένο δέντρο, αφού εκεί βρέθηκε θησαυρός, β) σύντομη ανακοίνωση με χρήση παθητικής σύνταξης. Ο στόχος του σεναρίου «δημιουργία κειμένων προασκήσεις συγγραφής ενός παραμυθιού και στη συνέχεια θεατρικού κειμένου για τις ανάγκες του μαθήματος της Θεατρολογίας», δεν επιδιώχθηκε.

Νέοι γραμματισμοί

Επειδή το μάθημα στη συγκεκριμένη εφαρμογή έγινε εξ ολοκλήρου στην αίθουσα της τάξης και χωρίς χρήση ΤΠΕ, οι στόχοι που έθετε το σενάριο για τους νέους γραμματισμούς περιορίστηκαν μόνο στη δυνατότητα διαμοιρασμού φωτογραφιών μέσω του Edmodo.

Κριτικός Γραμματισμός

Επίσης, καθώς δεν χρησιμοποιήθηκε το Facebook κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου, δεν έγινε δυνατόν να καλλιεργηθεί ο κριτικός γραμματισμός που θέτει το σενάριο ούτε η κατασκευή ταυτοτήτων στην οποία το μέσον αυτό βοηθά. Ωστόσο, δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να σχολιάσουν και να επιλέξουν τον τρόπο με τον οποίο θα «κατασκευάσουν» το δέντρο της τάξης και να σκεφθούν πάνω στις σχέσεις που μπορούν να αποκαλύπτονται με μια τέτοια δραστηριότητα.

Στοιχεία κριτικού γραμματισμού καλλιεργήθηκαν, επίσης, καθώς οι ομάδες κλήθηκαν να περιγράψουν ένα δέντρο με βάση συγκεκριμένες συνθήκες και να



παρατηρήσουν τις διαφορετικές εκδοχές της πραγματικότητας που κατασκευάζονται στα κείμενα, εφόσον σε κάθε περιγραφή λανθάνει ιδεολογία.

Διδακτικές πρακτικές

Με την εφαρμογή επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- Να «χτίσουν» τη γνώση αντλώντας από δικές τους εικόνες/παραστάσεις και συμμετέχοντας ενεργά σε κάθε φάση του σεναρίου.
- Να αναπτύξουν εργαζόμενοι σε ομάδες την έννοια του κοινού στόχου συζητώντας και συναποφασίζοντας σε κάθε βήμα του σεναρίου.
- Να επιλέγουν την κατάλληλη γλώσσα, ύφος και επίπεδο λόγου ανάλογα με το είδος και τον επιδιωκόμενο σκοπό του παραγόμενου κειμένου.
- Ο στόχος που έθετε η συντάκτρια του σεναρίου, «να εξοικειωθούν με τις δυνατότητες της δυναμικής γραφής που προσφέρουν τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου στη διαδικασία παραγωγής λόγου και να συνειδητοποιήσουν το πόσο βοηθητικά και αποτελεσματικά αποδεικνύονται σε απόπειρες δημιουργικής γραφής», δεν επιτεύχθηκε καθώς στην εφαρμογή δεν χρησιμοποιήθηκαν υπολογιστές.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Σε αντίθεση με την αφετηρία της σύνταξης του σεναρίου που ήταν το μάθημα της θεατρολογίας, καθώς σύμφωνα με τη συντάκτρια «η ιδέα γεννήθηκε κατά την προσπάθεια αναζήτησης συνεκτικών κρίκων μεταξύ των ενδιαφερόντων των μαθητών που αποτελούν το φετινό τμήμα Καλλιτεχνικών (Θεατρολογίας) και, κυρίως, κατά την απόπειρα σύνθεσης όλων των χαρακτηριστικών (ομοιοτήτων – διαφορών) σε ένα πολύχρωμο σύνολο», η εφαρμογή στηρίχθηκε στην ανάγκη να αποτιμηθεί η σχολική χρονιά για το συγκεκριμένο τμήμα. Με αφορμή το σενάριο και



τη δυνατότητα που αυτό παρείχε, δημιουργήσαμε μια συνθήκη διαφορετική, μέσα στην οποία εντάξαμε την ενότητα «περιγραφή και αφήγηση», αλλά στην πραγματικότητα επιχειρήθηκε η συμμετοχή όλων των μαθητών του τμήματος και η καλλιέργεια ενός κλίματος άνεσης και ελευθερίας μέσα στο οποίο κλήθηκαν να εκφραστούν. Έτσι η περιγραφή ήταν ένα άλλοθι για να «δουν» οι μαθητές τους εαυτούς τους μέσα στην κοινωνική ομάδα της τάξης

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η εφαρμογή εντάχθηκε στη διδασκαλία της ενότητας: [Περιγραφή. Η περιγραφή και αφήγηση.](#)

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Περιορισμένη υπήρξε η χρήση των ΤΠΕ. Μόνο ως μέσον προετοιμασίας του μαθήματος από τον διδάσκοντα και ως χώρος ανάρτησης και διαμοιρασμού φωτογραφιών (edmodo).

Κείμενα

-

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Τετάρτη 29/4/15 1ο δίωρο. Στην αίθουσα της τάξης

Στο πρώτο μάθημα Γλώσσας μετά τις διακοπές του Πάσχα εφαρμόσαμε με το Α2 ένα μέρος από το σενάριο της Γιούλης Αλεξίου «Το δέντρο». Με προβλημάτισε πολύ το ζήτημα, καθώς ο διδακτικός χρόνος που μας απέμενε ήταν πολύ περιορισμένος (1-2 εβδομάδες) και το κεφάλαιο της περιγραφής είχε ήδη διδαχθεί.“

Μετά από πολλές σκέψεις και αμφιταλαντεύσεις, αποφάσισα να παρουσιάσω την εφαρμογή αυτή στο τμήμα ως μια προσπάθεια αποτίμησης του έργου που έχει γίνει στην τάξη όλη τη χρονιά και το δέσιμο που έχει επιτευχθεί. Γι' αυτό ξεκίνησα λέγοντας ότι τώρα που τελειώνει η χρονιά μπορούμε να επιχειρήσουμε να φτιάξουμε



όλοι μαζί το δέντρο της τάξης, ένα ιδιαίτερο δέντρο, που θα το δημιουργήσουν οι ίδιοι, θα βάλουν πάνω ό,τι τους εκφράζει και θα χωρέσουν όλη τους τη δυναμική. Εξήγησα λοιπόν ότι θα σκεφθούν ο καθένας κάποια δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και θα τα γράψουν σε ένα χαρτάκι το οποίο μετά θα αναρτήσουν στο δέντρο. Δεν ζήτησα από τους μαθητές να μιλήσουν για τον εαυτό τους, όπως προέβλεπε το σενάριο, καθώς φοβήθηκα τον χρόνο που θα χρειαζόταν για κάτι τέτοιο.

Αφιερώσαμε λίγη ώρα να συζητήσουμε πώς θα σχεδιάσουμε το δέντρο αυτό, τι θα βάλουμε στις ρίζες, τι στον κορμό, τι στα κλαδιά. Για τον κορμό ένας μαθητής πρότεινε να γράψουν το τμήμα τους Α2 με τα ονόματα όλων των παιδιών. Συμφώνησαν και οι υπόλοιποι. Για τις ρίζες, μια μαθήτρια είπε ότι πρέπει να γράψουν ό,τι αποτελεί εφόδιο και τους επιτρέπει να είναι αυτοί που είναι. Έτσι πρέπει να βάλουν την αγάπη, την αλληλοεκτίμηση, τον σεβασμό και τέτοια. Κάποιος αντιπρότεινε ότι πρέπει να μπουν οι γονείς ή οι δάσκαλοι, ενώ ένας άλλος είπε να βάλουν ό,τι κακό έχει ο καθένας όπως μίσος, έχθρα και τέτοια, αυτά δηλαδή που δεν φαίνονται, αφού είναι κάτω από το χώμα. Διαφώνησαν όμως οι συμμαθητές του και είπαν ότι αν στις ρίζες υπάρχουν κακά στοιχεία αυτά, θα φέρουν κακούς καρπούς. Τελικά σηκώθηκε μια μαθήτρια, που την πρότεινε η τάξη, για να ζωγραφίσει το δέντρο και οι υπόλοιποι προσπαθούσαν να βρουν στοιχεία που θα γράψουν στα χαρτάκια τους. Στο μεταξύ μοίρασα στους μαθητές ένα [φύλλο εργασίας](#) ειδικά τροποποιημένο που αφορούσε στην δεύτερη κυρίως φάση του πρωτότυπου σεναρίου και τους ζήτησα να χωριστούν σε ομάδες των 2 ή 3 ή 4 ατόμων και να επιχειρήσουν να κάνουν την πρώτη ομαδική εργασία ([2^η δραστηριότητα](#)). Η εργασία που τους ζητούσα ήταν να εργαστούν πάνω στο κεφάλαιο «Περιγραφή και αφήγηση», κάτι που δεν το είχα ακόμη διδάξει. Παράλληλα μοίρασα και [μια σελίδα με κάποια δέντρα](#) που είχα εκτυπώσει από το διαδίκτυο και τους ζήτησα να επιλέξουν ένα δέντρο για να το περιγράψουν με σαφήνεια και ακρίβεια έτσι ώστε να το καταλάβουν οι υπόλοιποι, γιατί στις ρίζες του βρέθηκε ένας θησαυρός. Όσο οι ομάδες εργαζόντουσαν, η



μαθήτριά, όπως προέβλεπε το σενάριο, ζωγράφιζε στον πίνακα το δέντρο και στο μεταξύ συγκεντρωνόντουσαν τα χαρτάκια με τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Με βάση τα ενδιαφέροντα οργανώθηκαν τα κλαδιά, όπου έγραψε η μαθήτριά τα πιο συχνά εμφανιζόμενα θέματα. Έτσι το δέντρο απέκτησε κλαδιά με ονόματα όπως ΦΙΛΙΑ, ΑΓΑΠΗ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ, ΦΑΓΗΤΟ, ΧΟΜΠΙ, κλπ.

Τροποποιώντας αρκετά το σενάριο, δε ζήτησα από τους μαθητές να γράψουν μόνοι τους τα ονόματά τους πάνω στο δέντρο αλλά, όταν τελείωσε η μαθήτριά, τους ζήτησα να το παρατηρήσουν και να συμπληρώσουν ό,τι κατά τη γνώμη τους λείπει. Όλοι οι μαθητές σχεδόν μαζεύτηκαν στο διάλειμμα και το παρατηρούσαν, το φωτογράφιζαν και το σχολίαζαν αυτό το δέντρο.

Τη δεύτερη ώρα όλες οι ομάδες παρουσίασαν την περιγραφή τους καθώς και τον θησαυρό. Όλα τα δέντρα ήταν με ακρίβεια παρουσιασμένα αλλά οι θησαυροί διέφεραν. Άλλοι βρήκανε χρήματα, άλλοι δροσιά του δάσους, άλλοι ζώακια κρυμμένα στην κουφάλα και μία ομάδα βρήκε ...ένα πτώμα.

Η τρίτη δραστηριότητα ήταν να γράψουν μια ανακοίνωση του αστυνομικού τμήματος, αλλά λίγες ομάδες πρόλαβαν να την ολοκληρώσουν καθώς ο χρόνος έτρεχε και προτίμησα να ζητήσω από όλους την ατομική εργασία. Έτσι, ζήτησα να περιγράψουν το δέντρο της τάξης επιλέγοντας αν θέλουν μεταφορική γλώσσα και σχολιασμό. Όλοι οι μαθητές έγραψαν μια παράγραφο περιγράφοντας το δέντρο θετικά και σαν δραστηριότητα και σαν αποτέλεσμα. Μόνο ένας μαθητής απαξίωσε όλη τη διαδικασία γράφοντας ότι δεν του δημιουργεί κανένα συναίσθημα το δέντρο. Όπως μου φάνηκε ήταν ο μόνος που δεν εντάχθηκε στη διαδικασία.

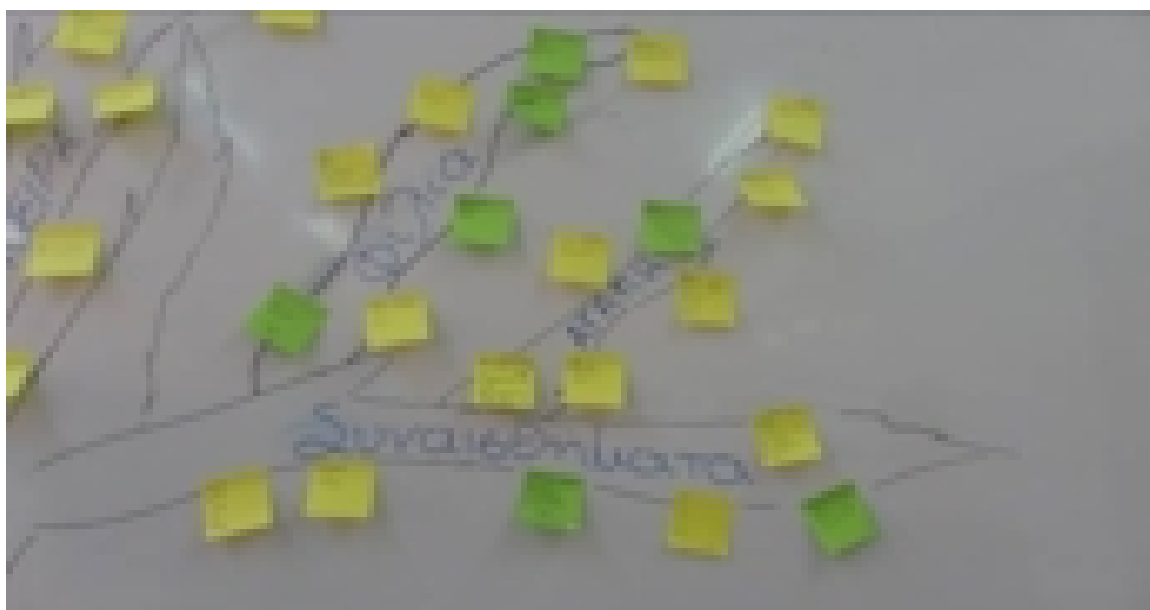
Η όλη εφαρμογή πήγε ανέλπιστα. Το σενάριο μου φάνηκε πολύ δυνατό. Το βράδυ ανέβασα στο edmodo φωτογραφίες του δέντρου. Αργότερα πληροφορήθηκα ότι το δέντρο μας ανέβηκε στο facebook στους λογαριασμούς της φοιτήτριας που ήταν αυτή την περίοδο βοηθός μου, αλλά και στον λογαριασμό μιας συναδέλφου από το σχολείο.

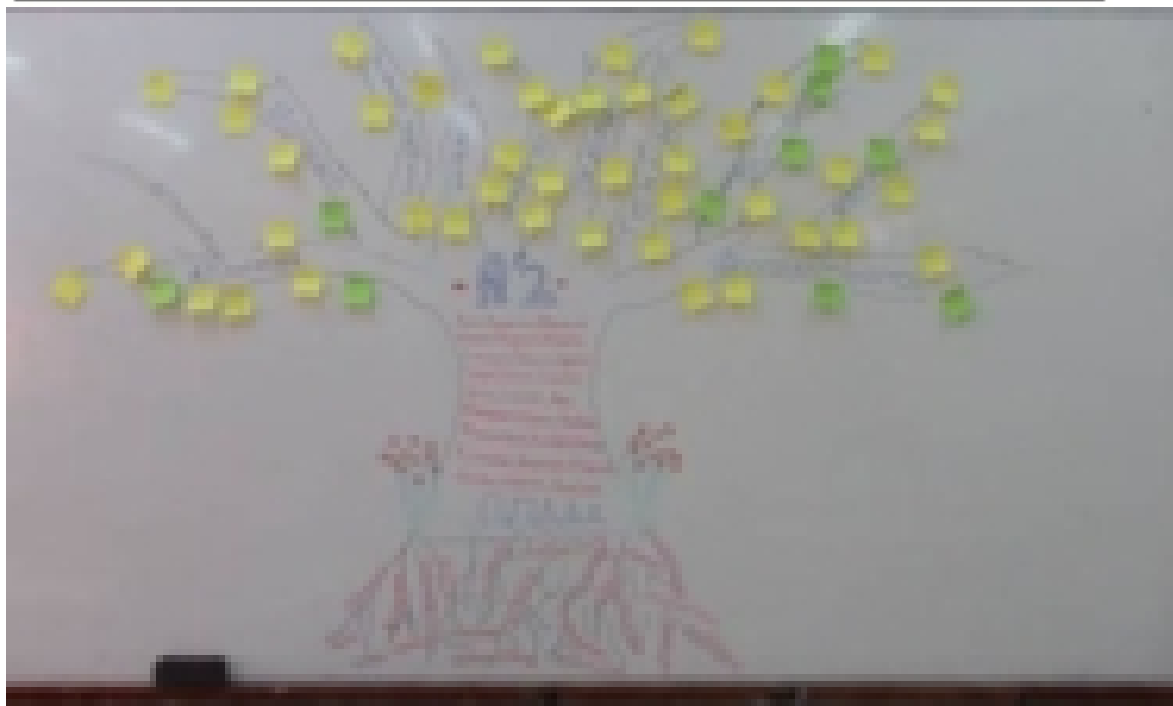


Στις παρακάτω φωτογραφίες φαίνονται κάποια στοιχεία για το δέντρο μας. Μπορεί να διαβάσει κανείς «έμπνευση, πείσμα, χιούμορ, πλάκα, δημιουργικότητα, αγάπη, παρέα, επιθυμίες, ανεμελιά, συνεργασία, όνειρα, πρωτοτυπία (ανορθόγραφο), μέλλον, έκφραση, καλοσύνη, κατανόηση, εμπιστοσύνη, αισθήματα» στις ρίζες. Τι έγραψαν στα χαρτάκια τους οι μαθητές δυστυχώς δεν φαίνονται στη φωτογραφία και δε σκέφθηκα να τα κρατήσω – η μαθηματικός την άλλη μέρα τα κατέβασε για να λύσει ασκήσεις. Πάντως θυμάμαι πως έγραφαν «έρωτα, φιλία, αγάπη, ζωγραφική, μουσική, αθλητισμός, και ακόμη, σουβλάκια, κοτόπουλο με πατάτες, πίτσα».

Φωτογραφίες από το δέντρο







Οι ομαδικές εργασίες



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



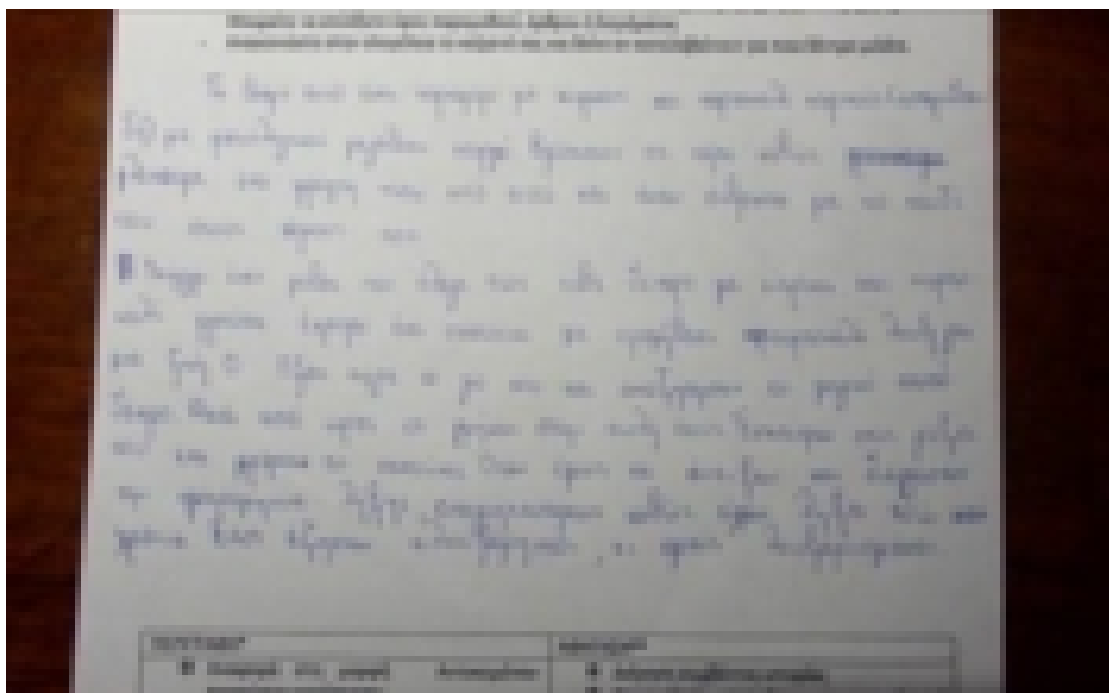
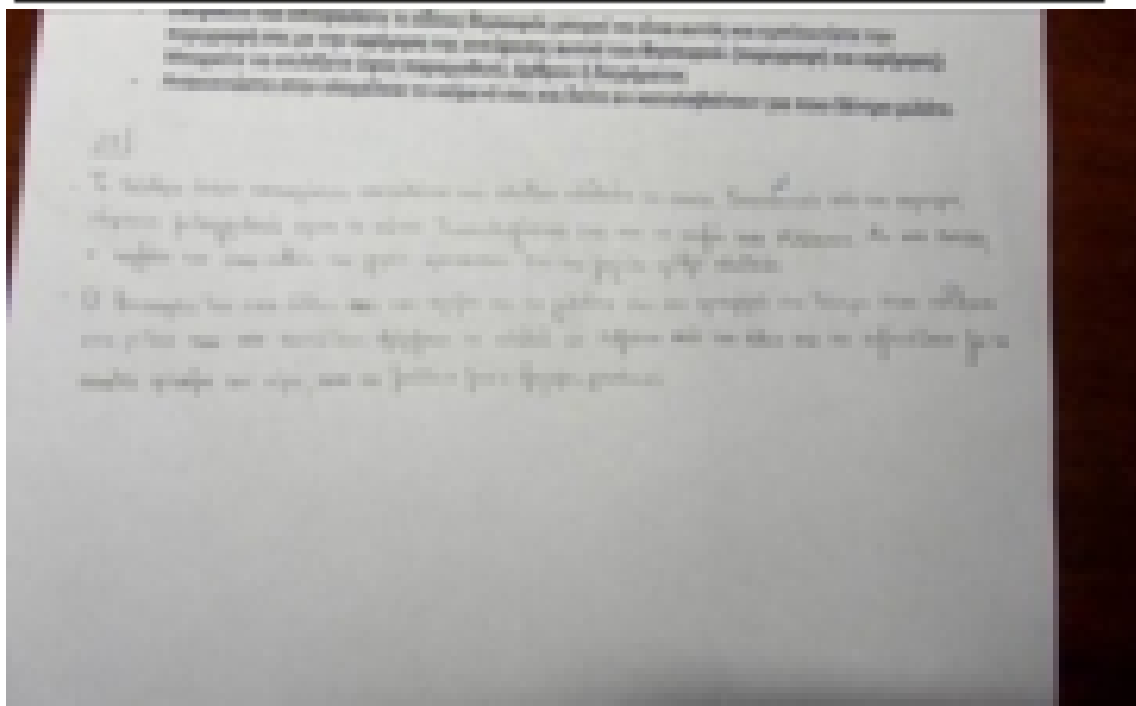
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

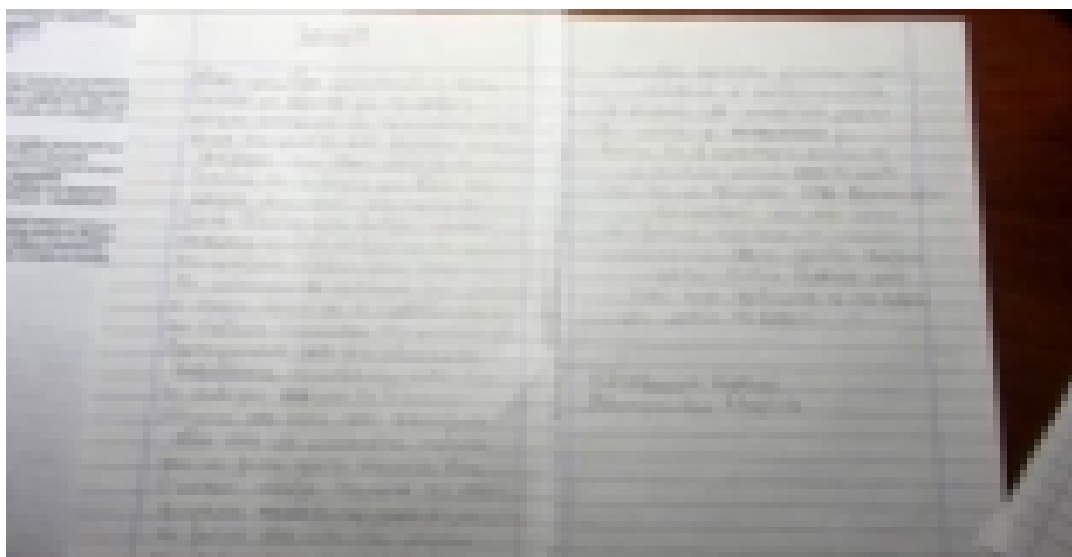
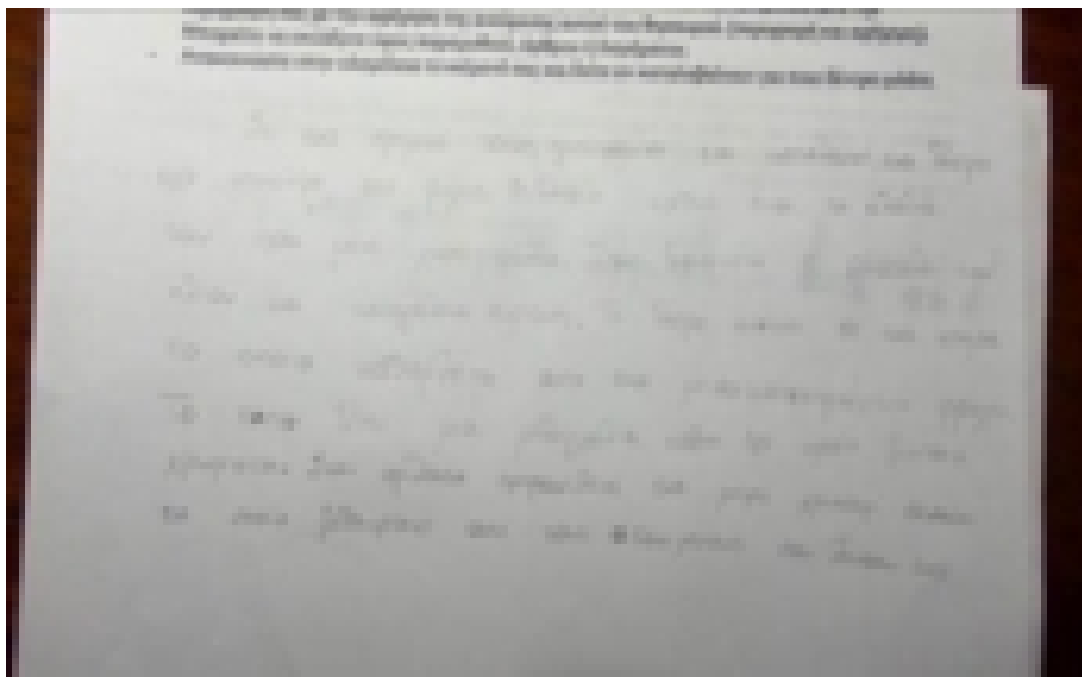
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ







Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

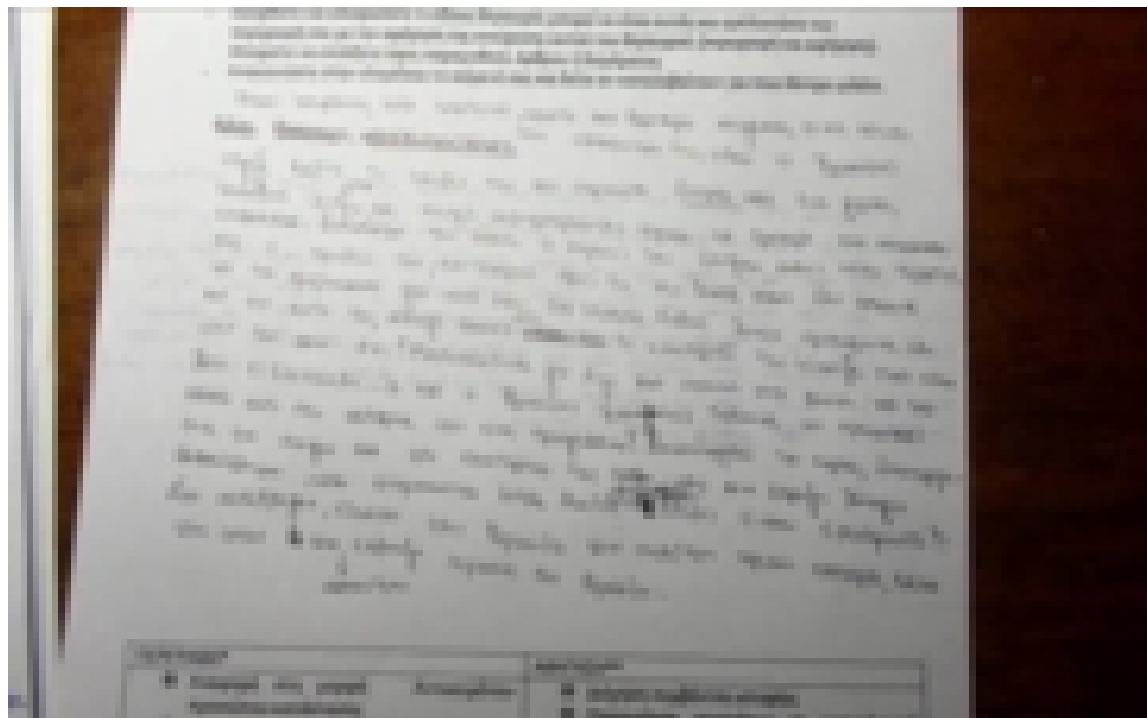
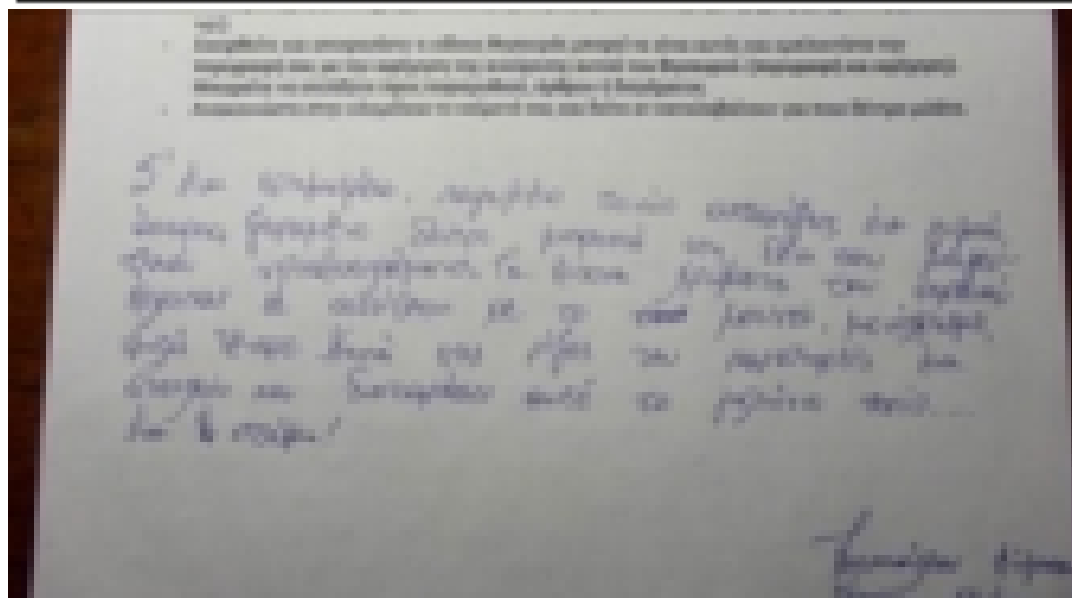


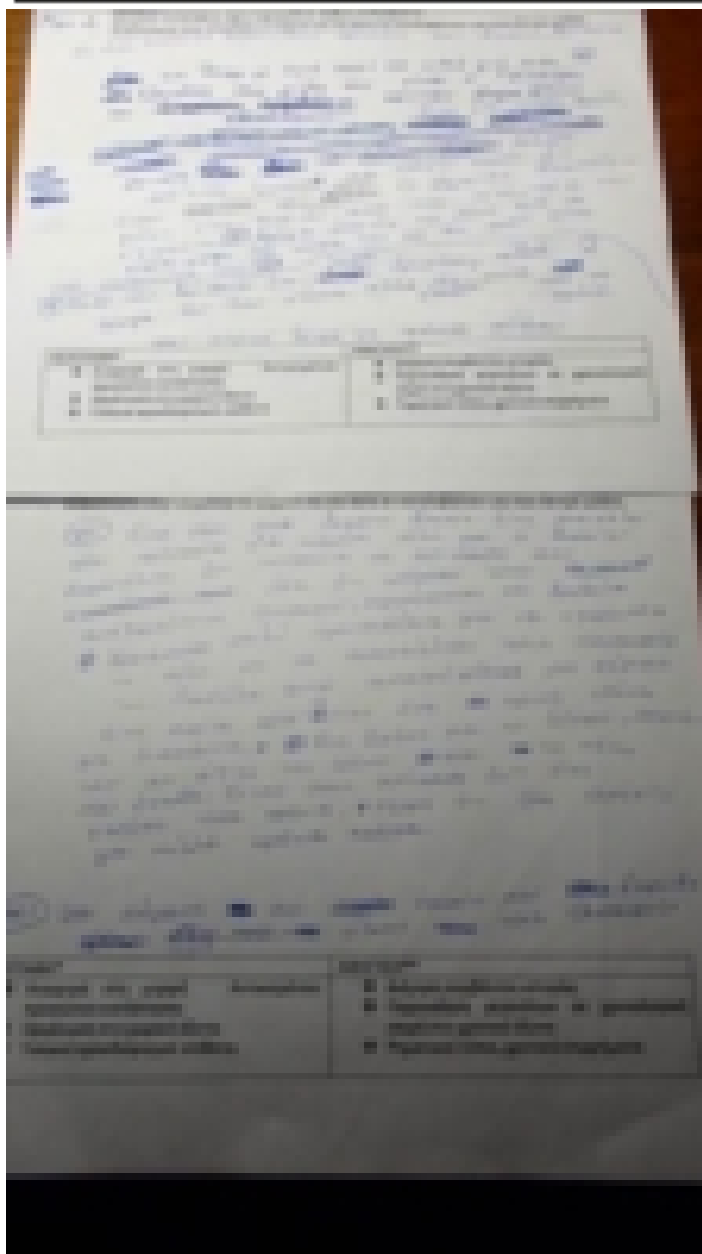
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



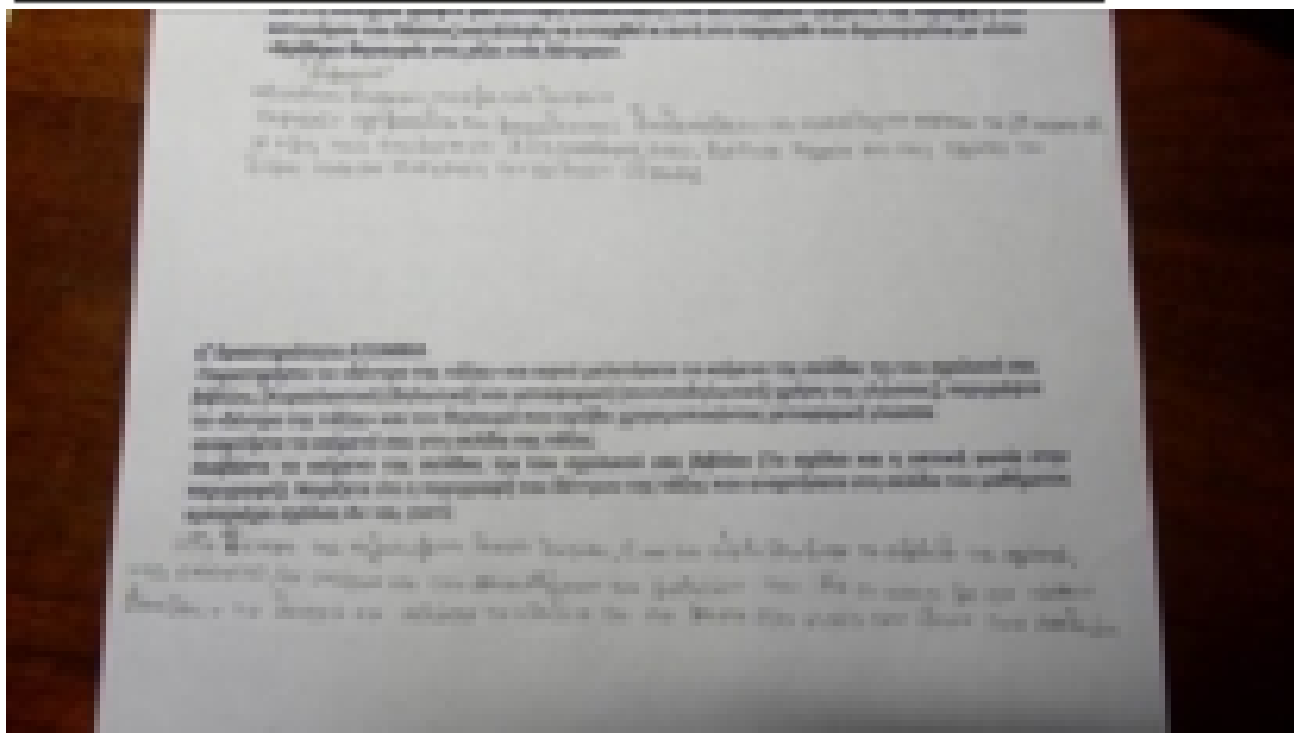
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



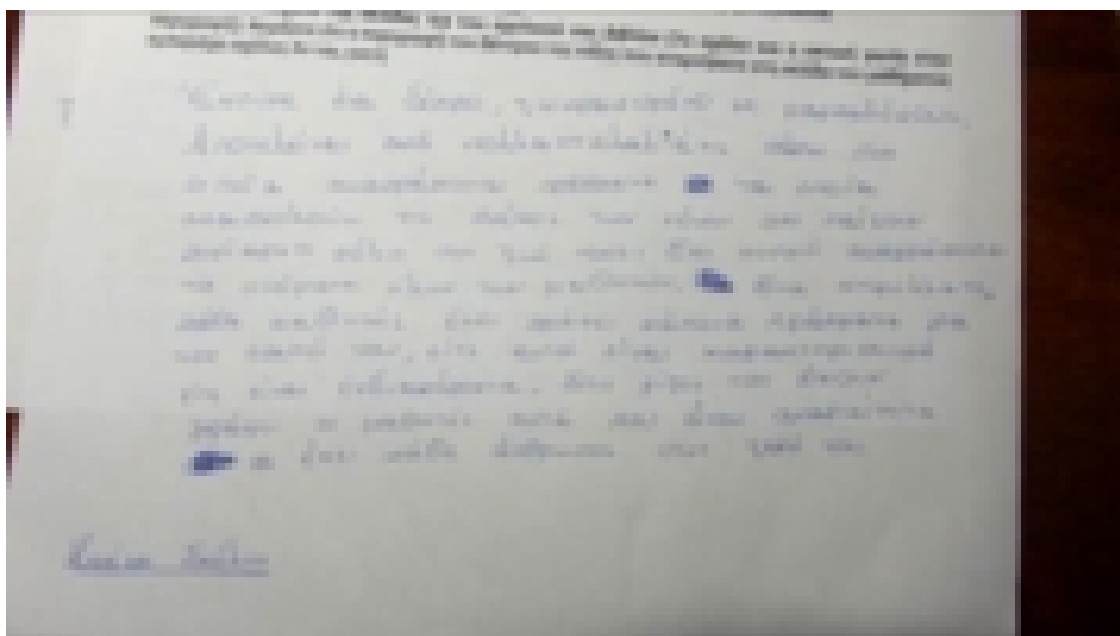


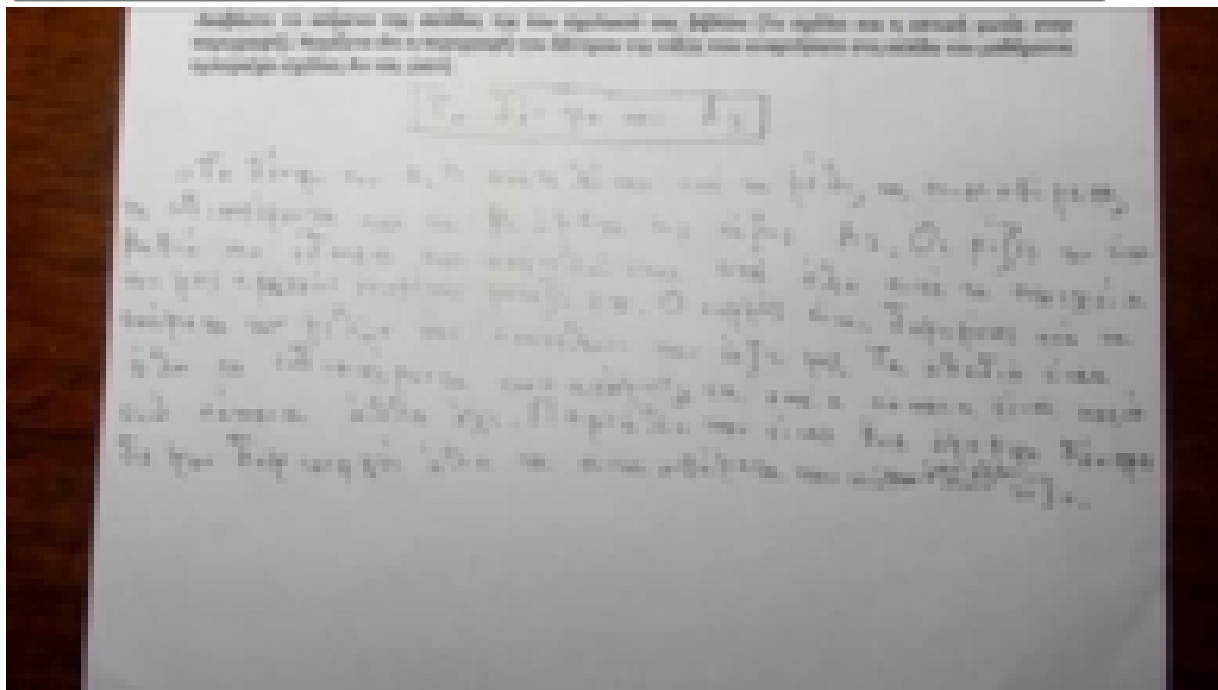
Εικόνα 1 Οι ομάδες περιέγραψαν το δέντρο που επέλεξαν και προσπάθησαν να φανταστούν τον θησαυρό.

Εικόνα 2 Ενδεικτικές ατομικές περιγραφές του «δέντρου της τάξης»



Εικόνα 3 Μία από τις ομάδες που έγραψαν και την ανακοίνωση





Πέμπτη 7 Μαΐου 1 ώρα. Στην αίθουσα της τάξης

Η δεύτερη φάση της εφαρμογής του σεναρίου, τροποποιήθηκε σημαντικά, καθώς δεν έγινε σε συνδυασμό με το μάθημα της θεατρολογίας και αφιερώθηκε στο να δημιουργηθεί το «γλυπτό της τάξης». Ήταν το τελευταίο μάθημα με το Α2 και η τελευταία ώρα (6^η) στο μάθημα της Λογοτεχνίας, την οποία δανείστηκα για να ολοκληρώσουμε με αυτό τον τρόπο το σενάριο. Η όλη δραστηριότητα εντάχθηκε πάλι στο ίδιο πλαίσιο-αποτίμηση της χρονιάς. Άρχισα εγώ εκφράζοντας συναισθήματα και εμπειρικές συμβουλές κατά τα συνηθισμένα και ύστερα τους ζήτησα να συνεχίσουν μιλώντας και οι ίδιοι για τον εαυτό τους και για τη δική τους εμπειρία ή τα όποια συναισθήματα ή σκέψεις θέλουν να μοιραστούν με τους συμμαθητές τους.

Με πολλή προθυμία σηκώθηκαν τέσσερις μαθητές (πρώτος ο πρόεδρος της τάξης) που εκφραστήκανε ειλικρινά και συγκινητικά. Οι υπόλοιποι όμως διστάζανε να μιλήσουν αλλά και να σηκωθούν. Έτσι δεν επέμεινα αλλά άρχισα να τους σηκώνω



με τη σειρά και να τους ζητάω να πάρουν μια θέση στο γλυπτό. Δημιουργήθηκε πολύ ωραία ατμόσφαιρα. Σηκώθηκαν όλοι γελώντας και παίζοντας και παίρνανε μια θέση. Νομίζω ότι βγήκε ένα στραβό και παράξενο δέντρο, αλλά είπαμε να κρατήσουμε τον συμβολισμό.

Φωτογραφίες από το γλυπτό της τάξης



Εικόνα 4 Ο Γιάννης κάθεται σκεπτικός στον κορμό, Η Μαρίνα και η Αρχοντία «κάνουν» τα κλαδιά και η Ειρήνη επιλέγει τις ρίζες







ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α ΛΥΚΕΙΟΥ: ΕΝΟΤΗΤΑ: περιγραφή* και αφήγηση**

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: «Το δέντρο, περιγραφή»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ατομικός και ομαδικός

1^η δραστηριότητα ΑΤΟΜΙΚΑ:

Σκέψου χαρακτηριστικά του εαυτού σου και σημείωσε τα μονολεκτικά (χαρακτήρας, προτιμήσεις, αγάπες, ενδιαφέροντα κτλ) σε ένα post-it. Όλα τα χαρτάκια θα αναρτηθούν στο δέντρο της τάξης.

- κάποιος /κάποια ξεκινά να ζωγραφίζει το δέντρο της τάξης στον πίνακα
- Οι υπόλοιποι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των 3 ατόμων και συνεχίζουν με τη

2^η δραστηριότητα ΟΜΑΔΙΚΑ

- Επιλέξτε σε συνεργασία με τα μέλη της ομάδας σας ένα από τα δέντρα που σας έχουν δοθεί (μπορείτε αν θέλετε να σκισάρετε και κάποιο δικό σας)
- προσπαθήστε να το περιγράψετε όσο πιο αντικειμενικά και με όση περισσότερη ακρίβεια μπορείτε. (σαφήνεια και ακρίβεια στην περιγραφή)
- Πρέπει να καταλαβαίνει ο καθένας που διαβάζει την περιγραφή σας ποιο δέντρο έχετε επιλέξει επειδή στις ρίζες του έχει βρεθεί ένας θησαυρός! .
(Μεθόδευση της περιγραφής σχολικό βιβλίο σελ. 142)



- Σκεφθείτε και αποφασίστε τι είδους θησαυρός μπορεί να είναι αυτός και εμπλουτίστε την περιγραφή σας με την αφήγηση της ανεύρεσης αυτού του θησαυρού. (περιγραφή και αφήγηση). Μπορείτε να επιλέξετε ύφος παραμυθιού, άρθρου ή διηγήματος
- Ανακοινώστε στην ολομέλεια το κείμενό σας και δείτε αν καταλαβαίνουν για ποιο δέντρο μιλάτε.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ*	ΑΦΗΓΗΣΗ**
☉ Αναφορά στη μορφή Αντικειμένου-προσώπου-κατάστασης ☉ Οργάνωση στο χωρικό άξονα ☉ Τοπικοί προσδιορισμοί -επίθετα	☉ Διήγηση συμβάντος-ιστορίας ☉ Παρουσίαση γεγονότων σε χρονολογική σειρά στο χρονικό άξονα ☉ Ρηματικοί τύποι, χρονικά επιρρήματα

3^η δραστηριότητα: ΟΜΑΔΙΚΑ

- Μελετήστε το κείμενο της σελίδας 150 του σχολικού σας βιβλίου (Ενεργητική και παθητική σύνταξη)
- και στη συνέχεια γράψτε μια σύντομη ανακοίνωση (του αστυνομικού τμήματος της περιοχής ή του αστυνόμου του δάσους) κατάλληλη να ενταχθεί κι αυτή στο παραμύθι που δημιουργείται με τίτλο: «Βρέθηκε θησαυρός στις ρίζες ενός δέντρου».



4^η δραστηριότητα ΑΤΟΜΙΚΑ

-Παρατηρήστε το «δέντρο της τάξης» και αφού μελετήσετε το κείμενο της σελίδας 153 του σχολικού σας βιβλίου, [Κυριολεκτική (δηλωτική) και μεταφορική (συνυποδηλωτική) χρήση της γλώσσας], περιγράψτε το «δέντρο της τάξης» και τον θησαυρό που κρύβει χρησιμοποιώντας μεταφορική γλώσσα

-αναρτήστε το κείμενό σας στη σελίδα της τάξης.

-Διαβάστε το κείμενο της σελίδας 154 του σχολικού σας βιβλίου (Το σχόλιο και η οπτική γωνία στην περιγραφή). Νομίζετε ότι η περιγραφή του δέντρου της τάξης που αναρτήσατε στη σελίδα του μαθήματος εμπεριέχει σχόλιο; Αν ναι, γιατί;

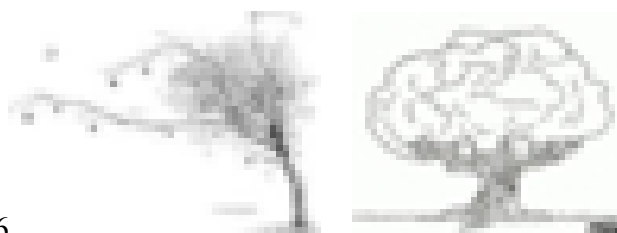
ΔΕΝΤΡΑ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Εικόνα 5

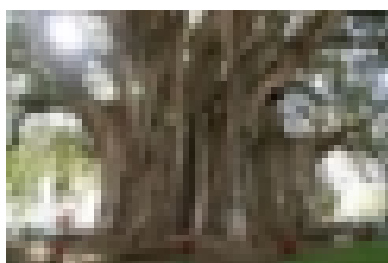


Εικόνα 3

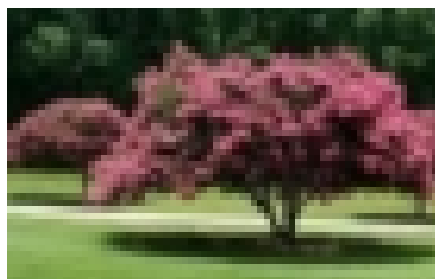
Εικόνα 6



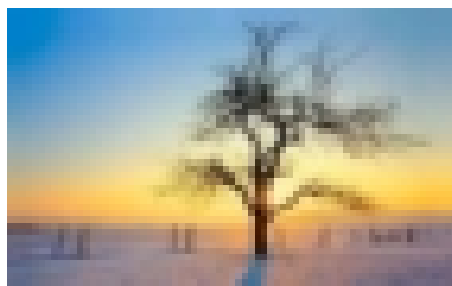
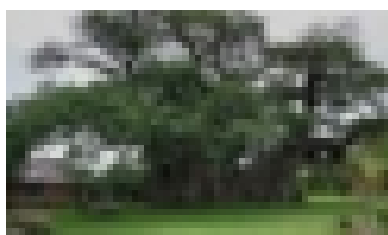
Εικόνα 4



Εικόνα 5



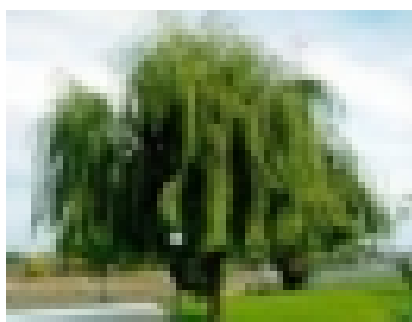
Εικόνα 6



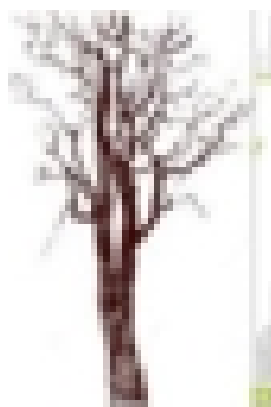
Εικόνα 8



Εικόνα 7



Εικόνα 9



Εικόνα 10



Εικόνα 11



Εικόνα 12



Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Με τη συγκεκριμένη εφαρμογή δεν επιχειρήθηκε να δοθούν προεκτάσεις και να αποτελέσει το σενάριο τη βάση για project δημιουργικής γραφής παραμυθιού (ενώ σύμφωνα με τη συντάκτρια υπάρχει η δυνατότητα αυτή). Επίσης, μέσω αυτού του σεναρίου μπορούν να παραχθούν από τους μαθητές κείμενα κατάλληλα να αποτελέσουν τη βάση μαθητικής θεατρικής παράστασης ή απλώς να εμπλουτίσουν το θεατρικό κείμενο που θα επιλέξει η σχολική ομάδα για την παράστασή της, αρκεί αυτό να κινείται στον χώρο του παραμυθιού.

Ενδιαφέρον, επίσης, θα είχε και η κινηματογραφική εκδοχή. Αν, για παράδειγμα, οι μαθητές επιχειρούσαν να γυρίσουν βίντεο-δημοσιογραφικό ρεπορτάζ. Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, δημοσιογράφος ή δημοσιογράφοι να παίρνουν συνεντεύξεις από τον αστυνομικό ή από κατοίκους της περιοχής σχετικά με την εύρεση του θησαυρού. Να τους καλούν να περιγράψουν το ακριβές σημείο ή τη διαδικασία ανακάλυψης κτλ. Επιπλέον, η συγγραφή κινηματογραφικού σεναρίου προσθέτει άλλες διαστάσεις, εφόσον οι μαθητές ερχόμενοι σε επαφή με αυτό το κειμενικό είδος, συνειδητοποιούν τους λόγους για τους οποίους απουσιάζει η περιγραφή, καθώς περιλαμβάνονται μόνο κινητικά ρήματα.

Επίσης να σημειώσω ότι το «γλυπτό της τάξης», το επιχείρησα την τελευταία διδακτική ώρα της χρονιάς και στο Α1, το άλλο τμήμα που διδάσκω φέτος, όπου όλοι οι μαθητές συμμετείχαν με ενθουσιασμό. Σηκώθηκαν όλοι ανεξαιρέτως πάνω και είπαν όλοι «κάτι από όσα έζησαν μέσα στη χρονιά». Φωτογραφήσαμε τη σκηνή και την αναρτήσαμε κι αυτή στο edmodo

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή λειτούργησε πολύ καλά καθώς οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με προθυμία



και αρκετή σοβαρότητα. Μόνο ένας μαθητής δυσκολεύτηκε να εκφράσει κάτι από αυτά που θα μπορούσε να του προξενήσει το δέντρο και γενικά η σχέση με τους συμμαθητές του. Επίσης η διάθεση των μαθητών για πλάκα, παρόλο που στην αρχή ήταν εμφανής, όσο προχωρούσε η εφαρμογή περιοριζόταν και αντιμετώπιζαν προσεκτικά όλες τις φάσεις. Πιθανόν ο χρόνος εφαρμογής, παρόλο που δεν μας παρείχε την άνεση να επεξεργαστούμε τη δομή και την ορθότητα των κειμένων, μας έδωσε τη δυνατότητα της βέλτιστης – όπως αποδείχθηκε – συνθήκης «αποτίμηση του σχολικού έργου».

Θα συμφωνήσω, επίσης, με την κριτική της συντάκτριας ότι για την εφαρμογή «απαιτείται μια ιδιαίτερη προσέγγιση, αφού δε στηρίζεται σε έτοιμα κείμενα παρά ζητά από τους μαθητές να παράγουν, να μελετούν και να κρίνουν συνεχώς κείμενα που δημιουργούν οι ίδιοι, λαμβάνοντας απλώς υπόψη τους τη θεωρία του σχολικού τους βιβλίου για την περιγραφή. Όλα αυτά γίνονται στο πλαίσιο ενός παιχνιδιού συγγραφής παραμυθιού. Μαθητές και δάσκαλοι που αγαπούν το θέατρο και τη δημιουργική γραφή θα το θεωρήσουν ιδιαίτερα ενδιαφέρον.»

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-